

Veckans växt v. 26 2009

Kärleksört (*Hylotelephium telephium*)

Nu har det gått några dagar sedan midsommarafton. Du glömde väl inte bort att hänga upp kärleksörten i fönstret? Kärleksörten sägs nämligen ha fått sitt namn av att den kan spå i kärleksfrågor och kraften är som starkast nu till midsommar.

Den vetgiriga ska plocka två plantor och hänga upp i ett fönster, i taket eller i en bjälke. Eventuellt kan man fästa namnplappar på stjälkarna, men ofta gäller den högra stjälken för mannen och den vänstra för kvinnan. Växer stjälkar mot varandra betyder det förlovning och äktenskap, men om de växer ifrån varandra blir det inget bröllop och i värsta fall skilsmässa. Börjar en av stjälkarna växa ut från mitten och den andra viker av åt samma håll betyder det att en i paret är trogen medan den andra vill dra sig ur.

I Danmark plockades kärleksörten under St. Hans aften den 23 juni och kallades därför för Sankt Hansurt. Där fanns också traditionen att man med hjälp av kärleksörten kunde sia varifrån ens friare skulle komma – det var från det håll som örten vred sig åt när den hängdes upp. Och från Danmark finns nedtecknat berättelser om lustigkurrar som smög sig in till kärleksörten som hängts upp och tvinnade ihop stjälkarna.

Att traditionen att hänga upp kärleksört även fanns i Sverige beskrev bland annat C. F. Nyman i sin *Utkast till svenska växternas naturhistoria* från 1868. Där skrev han att växten ”begagnas till ett slags orakel i kärlekssaker, mest genom aktgifvande på den riktning i hvilken två upphängda stånd växa”. En annan förklaring till namnet kärleksört gav C. A. M. Lindman i *Nordens Flora*. Han skrev att kärleksört var ett namn som ofta gavs till sådana växter som överlevde länge utan att vissna ”även om de tas upp ur jorden, och som därför får vara symboler för en livskraftig kärlek.”

Kärleksörten finns vildväxande i Europa, men det finns även många vackra sorter av den att köpa i plantskolorna. En av de vanligaste i handeln idag är sorten ’Matrona’ som togs fram i Tyskland och är en av de senaste förädlingarna. En asiatisk släkting till kärleksörten är den kinesiska kärleksörten, *Hylotelephium spectabile*, som är vildväxande i Manchuriet och Korea. Den kinesiska kärleksörten ’Brilliant’ är ett exempel på en gammal sort som fortfarande finns att köpa. Den har funnits att köpa i svenska plantskolor i alla fall sedan mitten av 1930-talet.

Text och bild: Linnea Oskarsson, Perennuppropet